

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2024. május 13.
(OR. en)

9769/24

JEUN 104
SOC 348
FREMP 235
ONU 62
EDUC 162

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi: a Tanács Főtitkársága

Címzett: a delegációk

Tárgy: A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében üléselő képviselői által elfogadott következtetések a gyermek- és ifjúságüggyel, valamint a gyermekek jogaival kapcsolatos európai, illetve nemzetközi szakpolitikai menetrendekről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a fent említett következtetéseket, amelyet a Tanács (Oktatás, Ifjúság, Kultúra és Sport) a 2024. május 13–14-i ülésén jóváhagyott.

A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében üléselő képviselői által elfogadott következtetések a gyermek- és ifjúságügygel, valamint a gyermekek jogaival kapcsolatos európai, illetve nemzetközi szakpolitikai menetrendekről

A TANÁCS ÉS A TAGÁLLAMOK KORMÁNYAINAK A TANÁCS KERETÉBEN ÜLÉSEZŐ KÉPVISELŐI,

EMLÉKEZTETVE ARRA, HOGY:

1. az Európai Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul. Ezek az értékek közösek a tagállamokban, a pluralizmus, a megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában, amelyet egyúttal a nemzedékek közötti szolidaritás biztosítása jellemez¹,
2. tilos a gyermekkel, illetve a szülőjével vagy törvényes gyámjával szemben bármilyen – például a nem², faj, szín, etnikai vagy társadalmi származás, genetikai tulajdonság, nyelv, vallás vagy meggyőződés, politikai vagy más vélemény, kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés, fogyatékoság, kor, szexuális irányultság vagy nemi identitás alapján történő – megkülönböztetés. A gyermekek meghatározott csoportjai különösen kiszolgáltatott helyzetben vannak, és társadalmi-gazdasági kirekesztést és megkülönböztetést szenvednek el,

¹ Az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikke és 3. cikkének (2) bekezdése.

² Az Európai Unió Bírósága megállapította, hogy a férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód elvének alkalmazási körét nem lehet az adott személy egyik vagy másik nemhez való tartozásán alapuló hátrányos megkülönböztetés megtiltására korlátozni. Céljánál és az általa oltalmazandó jogok természeténél fogva azt a személy nemének megváltoztatásából eredő megkülönböztetés esetére is alkalmazni kell. Lásd a 2006/54/EK irányelv (3) preambulumbekzdését. Tekintettel az irányelv alkalmazási körére, ez a rendelkezés csak a gyermek szülőjére vagy törvényes gyámjára vonatkozik.

3. az Európai Uniónak célja a gyermekek jogainak védelme. A hatóságok és a magánintézmények gyermekekkel kapcsolatos tevékenységében a gyermek mindenképp főt álló érdekének kell az elsődleges szempontnak lennie. A gyermekeknek joguk van a jólétükhöz szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. Joguk van ahhoz, hogy szabadon nyilvánítsanak véleményt. Az öket érintő ügyekben véleményüket életkoruknak és érettségüknek megfelelően figyelembe kell venni³,
4. helyénvaló, hogy az Európai Unió fellépései arra irányuljanak, hogy ösztönözzék a fiatalok demokratikus életben való részvételét Európában,
5. az EU gyermekjogi stratégiájának célja, hogy a gyermekek számára a lehető legjobb életet teremtsen meg az Európai Unióban és világszerte; a stratégia támogatja a gyermekek jogainak fejlesztését, védelmét és előmozdítását az EU-ban és globális szinten, valamint előmozdítja és javítja a gyermekek inkluzív és rendszeres részvételét helyi, regionális, nemzeti és uniós szinten, például egy új uniós gyermekrészvételi platformon keresztül. Tükrözi a gyermekek jogait és társadalomban betöltött szerepét, és a gyermekeket és mindenképp felett álló érdekeiket az uniós szakpolitikák középpontjába helyezi, nevezetesen azért, hogy kiemeli a gyermekek politikai és demokratikus életben való részvételének fontosságát⁴,

³ Az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikkének (3) bekezdése és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 24. cikke.

⁴ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának az EU gyermekjogi stratégiájáról (COM(2021) 142, 1–2. o.). A stratégiában meghatározott célkitűzések elérése érdekében a Bizottság biztosítani fogja a gyermekjogi szempontok érvényesítését valamennyi vonatkozó szakpolitikában, jogszabályban és finanszírozási programban. Ez az uniós szakpolitikai döntéshozatalban uralkodó gyermekbarát kultúra kialakítására irányuló erőfeszítések részét képezi majd, amit segíteni fog az uniós személyzet képzése és kapacitásépítése, valamint a Bizottság gyermekjogi koordinátorának csapatán keresztül megvalósuló fokozott belső koordináció is. Összeállításra kerül a gyermekek jogainak általános érvényesítésével kapcsolatos ellenőrzőlista is. További információkért lásd: A Tanács (EU) 2021/1004 ajánlása (2021. június 14.) az európai gyermekgarancia létrehozásáról.

6. a 2019 és 2027 közötti időszakra szóló uniós ifjúsági stratégia, amely ösztönzi a fiatalok részvételét a demokratikus életben, és támogatja a társadalmi és állampolgári szerepvállalást, azt kívánja biztosítani, hogy minden fiatal rendelkezzen a társadalmi életben való részvételhez szükséges erőforrásokkal; e következtetések szempontjából releváns a stratégia szerves részét képező 11 európai ifjúsági cél, és ezen belül is különösen a 9. számú, a „Megfelelő tér és részvételi lehetőség biztosítása mindenkinek” elnevezésű célban foglalt cél, amely a fiatalok demokratikus részvételének és autonómiájának erősítésére, valamint kifejezetten a fiataloknak szánt terek biztosítására irányul a társadalmi élet minden területén,
7. az európai gyermekgarancia létrehozásáról szóló, 2021. június 14-i (EU) 2021/1004 tanácsi ajánlásban a Tanács azt ajánlja a tagállamoknak, hogy a rászoruló gyermekek⁵ számára biztosítsák a magas színvonalú kisgyermekkorai neveléshez és gondozáshoz, oktatáshoz és iskolai tevékenységekhez, minden tanítási napon legalább egy egészséges étkezéshez, az egészségügyi ellátáshoz való tényleges és ingyenes hozzáférést, valamint az egészséges táplálkozáshoz és a megfelelő lakhatáshoz való tényleges hozzáférést. Minden tagállam elkészítette nemzeti cselekvési tervét az ajánlás végrehajtására vonatkozóan,
8. a digitális évtizedben érvényre juttatandó digitális jogokról és elvekről szóló európai nyilatkozat⁶ tartalmazza a gyermekek és fiatalok digitális környezetben való védelmére és önrendelkezésére vonatkozó elveket és kötelezettségvállalásokat,

⁵ A kifejezés alatt azokat a 18 év alatti személyek értendők, akik ki vannak téve a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának; lásd az ajánlás 3. cikkének a) pontját.

⁶ Az Európai Parlament, a Tanács és az Európai Bizottság együttes nyilatkozata a digitális évtizedben érvényre juttatandó digitális jogokról és elvekről (2023/C 23/01).

9. a gyermekbarát internetre vonatkozó európai stratégia, valamint a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály a gyermekek és mentális egészségük, valamint jóllétük online védelmének és tiszteletben tartásának, továbbá online szerepvállalásuk előmozdításának az alapvető építőköveit jelenti, ideértve többek között a jogaikkal kapcsolatos ismeretek bővítésére irányuló kezdeményezéseket is,
10. az EU gyermekjogi stratégiájáról szóló következtetéseiben⁷ a Tanács üdvözli a Bizottság arra irányuló kezdeményezését, hogy a gyermekjogi szempontokat valamennyi vonatkozó uniós szakpolitikában, jogszabályban és finanszírozási programban általánosan érvényesítsék, és hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni a gyermekek részvételét a politikai és demokratikus életben helyi, regionális, nemzeti és uniós szinten, többek között a gyermekek érdemi, inkluzív és biztonságos részvételét célzó új mechanizmusok létrehozása és a meglévők támogatása révén, valamint a gyermekek mindenfajta megkülönböztetés nélküli egyenlő részvételének előmozdítása révén, továbbá újólág megerősíti annak fontosságát, hogy nemzetközi szervezetekkel, nevezetesen az Európa Tanáccsal és az Egyesült Nemzetek Szervezetével karöltve munkálkodjunk a gyermekek jogainak védelmén és előmozdításán az EU-ban és világszerte,
11. a gyermek- és ifjúságüggyel, valamint a gyermekek jogaival kapcsolatos európai, illetve nemzetközi szakpolitikai menetrendekről szóló következtetéseiben⁸ a Tanács a tagállamokat az együttműködésre és arra ösztönzi, hogy vállaljanak tevékeny szerepet a gyermek- és ifjúságügy, valamint a gyermekjogok területén, továbbá a gyermekek jogaival foglalkozó jövőbeli szakértői és miniszteri szintű nemzetközi találkozókra,

⁷ A Tanács 2022. június 9-i következtetése az EU gyermekjogi stratégiájáról (10024/22).

⁸ A Tanács következtetése (2010. november 19.) a gyermek- és ifjúságüggyel, valamint a gyermekek jogaival kapcsolatos európai, illetve nemzetközi szakpolitikai menetrendekről (2010/C 326/01).

12. a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezmény (UNCRC), annak fakultatív jegyzőkönyvei és a Gyermekjogi Bizottság általános megjegyzései alkotják a gyermekek polgári, politikai, gazdasági, szociális, egészségügyi és kulturális jogait rögzítő alapvető szerződést, az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendje pedig arra törekszik, hogy a gyermekek és a fiatalok számára gondoskodó környezetet biztosítson jogaik teljes körű érvényesüléséhez, valamint képességeik teljes körű kibontakoztatásához,
13. az Európa Tanács 2022 és 2027 közötti időszakra szóló gyermekjogi stratégiája transzverzális megközelítést alkalmaz, és közelebbről vizsgálja a gyermekek és a jogaik védelmezői által tapasztalt több – és gyakran egymással összefüggő – kihívást csakúgy, mint a gyermekek szerepének megerősítését, a meghallgatáshoz és a felnőttek által hozott döntések befolyásolásához való joguk erősítését, valamint a hatékony fellépéshez szükséges interdiszciplináris és ügynökségközi válaszok kiemelését. A stratégiának célja, hogy szinergiákat találjon az Európa Tanács más stratégiai és cselekvési tervei – így például a 2030-ig tartó időszakra szóló ifjúsági ágazati stratégia – által javasolt prioritásokkal és intézkedésekkel, valamint uniós stratégiákkal, különösen az EU gyermekjogi stratégiájával⁹,
14. az Európa Tanács 2030-ig tartó időszakra szóló ifjúsági ágazati stratégiája kimondja, hogy az ifjúsági ágazat tekintetében az Európa Tanácsnak arra kell törekednie, hogy a fiatalok jogokhoz való hozzáféréseinek megerősítésével, az ifjúság ismereteinek bővítésével és a fiatalok részvételének kiszélesítésével a fiatalokat Európa-szerte képessé tegye az Európa Tanács alapvető értékeinek – az emberi jogoknak, a demokráciának és a jogállamiságnak – az aktív fenntartására, védelmére, előmozdítására, továbbá arra, hogy élni tudjanak az említett értékek biztosította előnyökkel. A stratégia elismeri, hogy fontos a koherencia és a szinergia megteremtése az ifjúságpolitika területén érintett valamennyi nemzetközi érdekelt fél, különösen az Európai Unió és az Egyesült Nemzetek Szervezete által végzett munkával¹⁰,

⁹ Az Európa Tanács gyermekjogi stratégiája (2022–2027) (10. o., valamint 5., 13., 27., 33., 39. és 50. o.).

¹⁰ A Miniszteri Bizottság CM/Res (2020)2. számú határozata a 2030-ig tartó időszakra szóló ifjúsági ágazati stratégiáról (13–14. o.).

15. az Európa Tanács 2024 és 2030 közötti időszakra szóló oktatási stratégiájának átfogó hosszú távú jövőképe szerint minden tanulónak képesnek kell lennie arra, hogy aktív polgárként teljes mértékben gyakorolhassa jogait az európai demokratikus társadalmakban. Ez a hosszú távú jövőkép a tagállamokkal együttműködve valósítható meg egy olyan programon keresztül, amelynek fő feladata az oktatás minőségének és az oktatás hozzáférhetőségének a javítása azzal a céllal, hogy fokozni lehessen a demokratikus társadalmakban való élethez szükséges ismeretek és kompetenciák elsajátítását, valamint esélyegyenlőséget lehessen biztosítani minden tanuló számára,

ELISMERVE, HOGY:

16. 2010 óta jelentős előrelépések történtek a gyermekek és a fiatalok jogainak és jóllétének elismerése és előmozdítása terén, Európában és világméretben egyaránt. A gyermekek és a fiatalok életének javítását célzó nemzetközi megállapodások és kötelezettségvállalások elfogadására került sor. Jelentős példaként említhetjük a következőket: az ENSZ fenntartható fejlődési céljai; az EU első átfogó gyermekjogi stratégiája; az EU 2019–2027-es ifjúsági stratégiája; valamint az Európa Tanács által a fiatalok jogaival és részvételével kapcsolatban nyújtott jelentős hozzájárulások és erőforrások, például a fiatalok jogainak érvényesüléséről szóló CM/Rec(2016)7 sz. ajánlás,
17. A gyermekek és a fiatalok az egész Európai Unióban változó és összetett társadalmakban élnek¹¹, amelyeket többféle, korábban soha nem tapasztalt fejlemény és kihívás jellemez: a hármass környezeti válság (az éghajlatváltozás, a biológiai sokféleség csökkenése és a szennyezés), a Covid19-világjárvány, a digitális forradalom felgyorsulásának árnyoldalai, továbbá Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja, a közel-keleti konfliktus, a világban zajló egyéb háborúk és konfliktusok, valamint más biztonsági fenyegetések. Ezek a körülmények és jelenségek a gyermekek és a fiatalok mentális egészségére és jóllétére is kihatnak,

¹¹ „Aggodalommal megállapítva – Oroszország Ukrajna ellen folytatott agresszív háborújának fényében –, hogy a gyermekek a felnőtteknél nagyobb veszélynek vannak kitéve fegyveres konfliktusok idején és azt követően, és megerősítve, hogy a gyermekeket meg kell védeni, különösen attól, hogy besorozzák őket a hadseregbe vagy más fegyveres erőkhöz és ott felhasználják őket, továbbá az emberkereskedelemtől, az illegális örökbefogadástól, a szexuális kizsákmányolástól és attól, hogy elválasszák őket családjuktól; továbbá hogy ugyanez igaz a terrorizmus, népegészségügyi válságok, gazdasági válságok, az éghajlatváltozás vagy a természeti katasztrófák által okozott egyéb válsághelyzetekre és szükséghelyzetekre is”. A Tanács 2022. június 9-i következtetései az EU gyermekjogi stratégiájáról (10024/22) (3. o.).

18. A gyermekek és a fiatalok saját jogokkal rendelkező önálló személyiségek, a változás előmozdítói, akik jelentős erőt képviselnek a társadalmunkban most és a jövőben is. Folyamatosan kiállnak amellett, ami fontos a számukra, és ez kedvező változásokat hoz a társadalomban¹². A gyermekek és a fiatalok számára – figyelembe véve sokféleségüket – lehetővé kell tenni, hogy pozitív és aktív szerepet vállaljanak abban, ami érinti őket, ehhez támogatást és felhatalmazást kell kapniuk, a fizikai és a digitális környezetben egyaránt, továbbá teret kell biztosítani számukra, ahol hallathatják a hangjukat és elmondhatják a véleményüket. A meglévő kezdeményezésekre építve, e tereket a célcsoportok konkrét igényei szerint kell kialakítani, és biztosítani kell az érdemi, inkluzív és biztonságos részvételt. Szoros szinergiákat kell kialakítani a gyermekek és a fiatalok folyamatos bevonásának biztosítása érdekében,
19. az európai és a nemzetközi szakpolitikákban meg kell erősíteni és újjólag ki kell nyilvánítani a gyermekek jogainak előmozdítására, védelmére és érvényesítésére, valamint a fiatalokat megillető jogok és lehetőségek egyenlő és méltányos érvényesítésének előmozdítására vonatkozó kötelezettségvállalást,

TUDOMÁSUL VÉVE AZ ALÁBBI AKAT:

20. „A gyermek- és ifjúságügygel, valamint a gyermekek jogaival kapcsolatos európai, illetve nemzetközi szakpolitikai menetrendek” című, 2023. évi áttekintő dokumentum,
21. a polgárok és a civil társadalmi szervezetek közpolitikai döntéshozatali folyamatokban való szerepvállalásának és hatékony részvételének előmozdításáról szóló, a demokráciavédelmi csomagba tartozó bizottsági ajánlás¹³, amelyben a Bizottság különösen szorgalmazza a gyermekek és fiatalok érdemi, inkluzív és biztonságos, mindenféle megkülönböztetéstől mentes részvételét, és felszólítja a tagállamokat, hogy helyi, regionális és nemzeti szinten – így a vidéki és távoli területeken is – erősítsék meg a gyermekeknek és fiataloknak a politikai és demokratikus életben való részvételét,

¹² A 2019 és 2027 közötti időszakra szóló uniós ifjúsági stratégia (2018/C 456/01); Világunk átalakítása: a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend (A/RES/70/1) – 51. pont: „A gyermekek és a fiatal nők és férfiak a változás kulcsfontosságú hajtóerői és az új célok között meg fogják találni a közös felületet, ahol korlátlan kapacitásaikat egy jobb világ megteremtését célzó tevékenységekre irányíthatják.”

¹³ A Bizottság ajánlása a polgárok és a civil társadalmi szervezetek közpolitikai döntéshozatali folyamatokban való szerepvállalásának és hatékony részvételének előmozdításáról, C(2023)8627 final, 2023.12.12.

22. az Unióban zajló választási folyamatok inkluzivitásáról és rezilienciájáról, valamint az európai parlamenti választások európai jellegének és hatékony lebonyolításának megerősítéséről szóló bizottsági ajánlás¹⁴, amelyben a Bizottság kijelenti, hogy a fiatal polgárokat támogatni kell aktív és passzív választójoguk gyakorlásában, ösztönözni kell a politikai szerepvállalásra, és különös figyelmet kell fordítani a fiatalokra, különösen az első szavazókra. Ez a támogatás magában foglalhat olyan intézkedéseket, mint például az állampolgári ismeretek oktatásának előmozdítása, a választási szimulációk szervezése az iskolákban, az ismeretek felmérése vagy a választásokkal kapcsolatos művészeti versenyek szervezése, az ifjúságbarát kommunikációs kampányok, a gyermekeket és a tizenéveseket a regisztrációs és a szavazási folyamattal megismertető választási útmutatók, a diákok választási megfigyelővé válásának ösztönzése, valamint olyan kortárs partnerségi programok, amelyekben a fiatal szavazók megoszthatják egymással tapasztalataikat,
23. a gyermekbarát internetre (BIK+) vonatkozó új európai stratégia, amely a biztonságos, életkornak megfelelő digitális környezeten, valamint a gyermekek digitális szerepvállalásán és aktív részvételén alapuló, átfogó, a megelőzésre irányuló és több érdekeltet tömörítő megközelítést támogat, előtérbe helyezve a gyermekek és a fiatalok részvételi tevékenységeit; valamint a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály is, amelynek egyik fő célja a gyermekek védelme,
24. a digitális autonómia előmozdításáról szóló tanácsi következtetések¹⁵, amelyben a Tanács felkérte a tagállamokat, hogy hívják fel a polgárok, köztük a gyermekek és a fiatalok figyelmét arra, hogy a digitális világban mennyire fontos a magánéletük és személyes adataik védelme, ideértve a saját személyes adataikhoz való hozzáférés jogát, a személyes adatok tárolásának megszüntetéséhez való jogot, valamint az arra vonatkozó ismereteket is, hogy hogyan konfigurálhatják az adatvédelmi beállításokat és alkalmazhatják a titkosítást saját személyes adataik védelme érdekében. Emellett arra is felkérte a tagállamokat, hogy fogadják el az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy célzott védelmet és/vagy digitális készségeket biztosítsanak a gyermekek és a fiatalok igényeihez igazítva,

¹⁴ A Bizottság (EU) 2023/2829 ajánlása (2023. december 12.) az Unióban zajló választási folyamatok inkluzivitásáról és rezilienciájáról, valamint az európai parlamenti választások európai jellegének és hatékony lebonyolításának megerősítéséről.

¹⁵ A Tanács következtetései a digitális autonómiának az alapvető jogok digitális korban való védelmét és érvényesítését célzó előmozdításáról (14309/23).

25. a 2024. január 21–23-án Leuvenben tartott szakértői szeminárium eredményei és ajánlott intézkedései (lásd a IV. mellékletben),

HANGSÚLYOZVA:

26. a gyermek- és ifjúságügy, valamint a gyermekek jogai területén végzett munka kiemelkedő jelentőségét, valamint az ifjúsági munka szerepét a gyermekek és a fiatalok jogainak előmozdításában, támogatásában, fejlesztésében és védelmében,
27. azt, hogy a gyermekek jogait, a gyermekek szempontjait és a fiatalok szempontjait be kell építeni az összes érintett szakpolitikai területbe, koherens, átfogó és inkluzív szakpolitikákat biztosítva a gyermekeket és a fiatalokat illetően, különös tekintettel azokra, akik kevesebb lehetőséggel rendelkeznek¹⁶ vagy a leginkább kiszolgáltatott helyzetben vannak¹⁷, beleértve a fogyatékossgal élőket, az LMBTI¹⁸-közösségbe tartozókat, valamint a migráns háttérűeket, a lakóhelyüket elhagyni kényszerülőket és a menedékkérőket,
28. azt az értéket, amelyet a gyermekek és a fiatalok aktív szerepvállalása jelent az életüket érintő döntésekben, adott esetben a választásokon, illetve amelyet e döntésekbe való bevonásuk jelent, elismerve azon jogukat, hogy részt vegyenek az őket érintő ügyekben, összhangban az ENSZ gyermekjogi egyezményében¹⁹, a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény 7. cikkében és az Európai Unió Alapjogi Chartája 24. cikkének (1) és (2) bekezdésében foglalt elvekkel, továbbá összhangban az EU gyermekjogi stratégiájával és az EU ifjúsági stratégiájával, beleértve az uniós ifjúsági párbeszédet is,

¹⁶ Az ENSZ Gyermekjogi Bizottságának a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezményhez fűzött 4. sz. általános megjegyzése a serdülők egészségéről és fejlődéséről a Gyermekjogi egyezményrel összefüggésben.

¹⁷ Állásfoglalás az uniós ifjúsági párbeszéd 9. ciklusában elért eredményekről (2023/C 185/04), 36. pont, a Tanács következtetései az ifjúsági szempontoknak az Európai Unió szakpolitikai döntéshozatali eljárásaiban való érvényesítéséről (C/2023/1337) és az ENSZ Gyermekjogi Bizottságának 12. sz. általános észrevétele (2009) a meghallgatáshoz való jogról.

¹⁸ A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében üléselő képviselői által elfogadott következtetések az ifjúsági szempontoknak az Európai Unió szakpolitikai döntéshozatali eljárásaiban való érvényesítéséről (C/2023/1342); az LMBTIQ-személyek egyenlőségéről szóló stratégia (2020–2025), (COM(2020) 698 final).

¹⁹ Az ENSZ gyermekjogi egyezményének 12. cikke.

ÜDVÖZÖLVE:

29. az EU olyan összehangolt erőfeszítéseit, programjait, kezdeményezéseit és eszközeit, mint például az Erasmus+, a megerősített ifjúsági garancia²⁰, az uniós gyermekgarancia, az Európai Szolidaritási Testület, az Európa jövőjéről szóló konferencia (2021–2022), az ifjúság európai éve (2022) és annak hagyatéka, az uniós ifjúsági párbeszéd, az Uniós Gyermekjogi Hálózat, az uniós gyermekrésztvételi platform, a „Youth Wiki” eszköz, az Európai Ifjúsági Portál, a gyermekbarát internet (BIK) platform és a digitális jogokról és elvekről szóló európai nyilatkozat²¹,
30. azt, hogy a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program (2021–2027) többek között a gyermekek jogainak védelmét és előmozdítását célul kitűző átfogó szakpolitikák támogatására, előmozdítására és végrehajtására helyezi a hangsúlyt²²,
31. az Erasmus+ programnak és a szociális jogok európai pillére 1. alapelvének a minőségi kisgyermekkorai nevelésre és gondozásra irányuló fókuszát,
32. az uniós ifjúságügyi koordinátor és az Európai Bizottság gyermekjogi koordinátora által végzett munkát, valamint a gyermekgaranciáért felelős nemzeti koordinátorok munkáját, akik a gyermekgaranciáról szóló ajánlás végrehajtásának hatékony koordinációjáért és ellenőrzéséért felelnek,

²⁰ A Tanács ajánlása (2020. október 30.) az „Út a munka világába – Az ifjúsági garancia megerősítése” témájában.

²¹ „A gyermekek és fiatalok védelme és részvételük elősegítése a digitális környezetben”, a digitális jogokról és elvekről szóló együttes nyilatkozat „Biztonság, védelem és önrendelkezés” című V. fejezetében (2023/C 23/01).

²² A Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program létrehozásáról szóló (EU) 2021/692 rendelet 4. cikke.

FIGYELEMBE VÉVE AZ ALÁBBI AKAT:

33. a fiatalok életére és jövőbeli kilátásaira hatással vannak a gyermekkori lehetőségeik és a gyermekkorukban kapott támogatás és védelem,
34. megalapozott szakpolitikákkal és az érintett szakpolitikák közötti jobb koordinációval elő kell segíteni a gyermekkorból a felnőttkorba való zökkenőmentes átmenetet, különös tekintettel a kiszolgáltatott helyzetben levő fiatalokra,
35. az uniós ifjúságpolitikai együttműködés keretébe tartozó korosztályokban átfedés van a gyermekek és a fiatalok között, konkrétan 18 éves korig,
36. e tanácsi következtetések céljai közé tartozik a figyelemfelkeltés, valamint hogy módozatokat javasoljon a hatálya alá tartozó szakpolitikai területeket illetően az európai szintű együttműködés, koordináció, tájékoztatás és csere javítására,

ENNEK MEGFELELŐEN FELKÉRI A TAGÁLLAMOKAT, HOGY A MEGFELELŐ SZINTEKEN, KELLŐ FIGYELEMMEL EGYEDI NEMZETI KÖRÜLMÉNYEIKRE:

37. mérlegeljék gyermekjogi és ifjúságügyi nemzeti stratégiák vagy más azzal egyenértékű integrált és koordinált szakpolitikák kialakítását és végrehajtását vagy a már meglévő kezdeményezések további, részletesebb kidolgozását, törekedve a gyermekügy, a gyermekjog területe és az ifjúságügy közötti szakpolitikai koherencia biztosítására, ezúton gondoskodva a gyermek jogainak, valamint a gyermekügyi és ifjúságügyi szempontoknak a koordinációjáról valamennyi vonatkozó szakpolitikai területen, egyúttal a gyermekek jogain alapuló megközelítés és a vonatkozó uniós vívmányok fényében választ adva konkrét, az életkorral összefüggő igényekre;
38. adott esetben gondoskodjanak arról, hogy a gyermekeket és a fiatalokat rendszerszinten bevonják az őket érintő döntéshozatali folyamatokba, olyan hozzáférhető platformok és mechanizmusok létrehozásával, amelyek előmozdítják a gyermekek és fiatalok aktív részvételét, valamint a már létező platformok és mechanizmusok hozzáférhetőbbé tételével, a hatékony működésükhöz szükséges források és támogatás biztosításával, továbbá gondoskodva arról, hogy részvételük érdemi, inkluzív és biztonságos legyen;
39. népszerűsítsék azokat, az életkor és a fogyatékoság tekintetében inkluzív eszközöket és programokat, amelyek célja a gyermekek és fiatalok döntéshozatali folyamatokban való részvételének elősegítése helyi, regionális, nemzeti és uniós szinten (pl. Erasmus+ ifjúsági program, ideértve az uniós ifjúsági párbeszédet, az Európai Ifjúsági Portált, a Polgári Részvételi Platformot és az uniós gyermekrészvételi platformot);
40. fokozzák a gyermekekkel és a fiatalokkal szembeni erőszak minden formájának megelőzésére és felszámolására irányuló erőfeszítéseiket, többek között annak révén, hogy intézkedéseket hoznak a gyermekek és fiatalok 2. pontban azonosított alapon történő bármely megkülönböztetéssel szembeni védelmére, és az iskolákban teremtsenek valamennyi gyermek – kiváltképp a veszélyeztetett csoportokba tartozó gyermekek – számára biztonságos, támogató és inkluzív környezetet, a gyermekek egyéniségének kellő tiszteletben tartása mellett²³;

²³ Az EU gyermekjogi stratégiája, (COM(2021) 142), 7. o.

41. sokféleségüktől függetlenül tájékoztassák és világosítsák fel a gyermekeket és fiatalokat a jogaikról, és adott esetben a kötelezettségeikről, így többek között az uniós polgársággal kapcsolatos jogokról és adott esetben a fiatalok azon jogáról, hogy részt vegyenek a választásokon, biztosítsanak a gyermekek és a fiatalok számára érthető és hozzáférhető tájékoztatást, javítsák a szolgáltatások támogatását és az azokhoz való hozzáférést, vértessék fel a gyermekeket és a fiatalokat az ahhoz szükséges készségekkel, hogy aktív, tájékozott polgárokká válhassanak, akik képesek pozitív változásokat ösztönözni közösségeiken belül és azon túl. Mindezen felül népszerűsítsék fokozottabban a gyermekek és fiatalok jogait, hogy ezzel is munkálkodjanak a befogadó társadalmak megvalósításán;

ENNEK MEGFELELŐEN FELKÉRIK AZ EURÓPAI BIZOTTSÁGOT, HOGY A SZUBSZIDIARITÁS ELVÉVEL ÖSSZHANGBAN:

42. közös prioritások és tevékenységek – és ezen belül nevezetesen az uniós ifjúságügyi koordinátor és az Európai Bizottság gyermekjogi koordinátora közötti együttműködés – révén erősítse meg a szinergiákat az uniós gyermekjogi stratégiának, a 2019 és 2027 közötti időszakra szóló uniós ifjúsági stratégiának, valamint a gyermekbarát internetre vonatkozó stratégiának és az ezeket esetlegesen felváltó stratégiáknak a végrehajtása tekintetében;
43. törekedjen az Európai Ifjúsági Portál, az uniós gyermekrésztvételi platform, a Polgári Résztvételi Platform és a gyermekbarát internet platform továbbvitelére, illetve szinergiájára azzal, hogy tájékoztatást, erőforrásokat és megfelelő finanszírozást nyújt, és részletesen kidolgozza, hogyan lehetne a gyermekek és fiatalok sajátosságainak és igényeinek kielégítése céljából e platformokat folytatni a releváns uniós programok keretében;

44. továbbra is vállaljon határozott, ágazatokon átívelő kötelezettséget arra, hogy sokféleségüktől függetlenül biztosítja, védi és előmozdítja a gyermekek és fiatalok jogait és jóllétét úgy az offline, mint az online környezetben, gondoskodva aktív részvételükről Európa alakításában a jelenlegi és a jövőbeli uniós politikai ciklusok során;
45. értékelje „A gyermek- és ifjúságügygel, valamint a gyermekek jogaival kapcsolatos európai, illetve nemzetközi szakpolitikai menetrendek” című, 2023. évi áttekintő dokumentum kétévenkénti aktualizálásának folytatását, adott esetben az EU és az Európa Tanács ifjúsági partnerségének támogatásával, bevonásával és szakértelmének igénybevételével;

ENNEK MEGFELELŐEN FELKÉRIK A TAGÁLLAMOKAT ÉS AZ EURÓPAI BIZOTTSÁGOT, HOGY SAJÁT HATÁSKÖRÜKÖN BELÜL ÉS A MEGFELELŐ SZINTEKEN, A SZUBSZIDIARITÁS ELVÉT MEGFELELŐEN FIGYELEMBE VÉVE:

46. gondoskodjanak a gyermekek és a fiatalok érdemi, inkluzív és biztonságos részvételét szolgáló terekhez való biztonságos hozzáférésről;
47. ösztönözzék a gyermekkel, a gyermekek jogaival és a fiatalokkal foglalkozó szakpolitikák terén elért eredmények nyomon követését és e szakpolitikák hatásainak értékelését, mégpedig azzal, hogy alkalmazzák a meghozott intézkedések hatékonyságának értékelésére szolgáló meglévő mechanizmusokat, mutatókat és referenciaértékeket, valamint bevonják ezekben a nyomonkövetési és értékelési folyamatokba a gyermekeket és a fiatalokat.

Hivatkozások

Európai uniós intézményközi dokumentum

- Az Európai Unióról szóló szerződés
- Szerződés az Európai Unió működéséről
- Az Európai Unió Alapjogi Chartája (2012/C 326/02)

Európai intézmények

- A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által megfogalmazott állásfoglalás az uniós ifjúsági párbeszéd kilencedik ciklusában elért eredményekről (2023/C 185/04)
- A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az EU gyermekjogi stratégiája, COM(2021) 142 final
- A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Digitális évtized a gyermekek és az ifjúság számára: a gyermekbarát internetre (BIK+) vonatkozó új európai stratégia
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/2316 határozata (2021. december 22.) az ifjúság európai évéről (2022)

- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/888 rendelete (2021. május 20.) az Európai Szolidaritási Testület program létrehozásáról, valamint az (EU) 2018/1475 és a 375/2014/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/817 rendelete (2021. május 20.) az Erasmus+ elnevezésű uniós oktatási és képzési, ifjúsági és sportprogram létrehozásáról és az 1288/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/692 rendelete (2021. április 28.) a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program létrehozásáról, valamint az 1381/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 390/2014/EU tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről
- Az Európai Unió Tanácsa és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében üléselő képviselői által elfogadott állásfoglalás az ifjúságpolitika terén folytatott európai együttműködés keretéről: a 2019 és 2027 közötti időszakra szóló uniós ifjúsági stratégia (2018/C 456/01)
- A Tanács 2010. november 19-i következtetései a gyermek- és ifjúságüggyel, valamint a gyermekek jogaival kapcsolatos európai, illetve nemzetközi szakpolitikai menetrendekről (2010/C 326/01)

Európa Tanács

- Az Európa Tanács 2024 és 2030 közötti időszakra szóló oktatási stratégiája
- Az Európa Tanács 2022 és 2027 közötti időszakra szóló gyermekjogi stratégiája
- Az Európa Tanács 2030-ig tartó időszakra szóló ifjúsági ágazati stratégiája

Egyesült Nemzetek Szervezete

- A gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezmény, valamint annak fakultatív jegyzőkönyvei és a hozzá fűzött általános megjegyzések
- Az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendje (Világunk átalakítása: a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend)

A főbb fogalmak meghatározása e következtetések alkalmazásában:

Gyermek

„Az a személy, aki tizennyolcadik életévét nem töltötte be, kivéve ha a reá alkalmazandó jogszabályok értelmében nagykorúságát már korábban eléri” (a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezmény (CRC) 1. cikke szerint).

Fiatal

13 és 30 év közötti fiatal személy (az Erasmus+ program létrehozásáról szóló (EU) 2021/817 rendelet 2. cikkében foglalt fogalom meghatározás szerint).

További hivatkozások, dokumentumok, jelentések és adatok:

Európai Unió

- Uniós gyermekrésztvételi platform, 2023
- A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának az ifjúság európai évéről (2022) – COM(2024)1
- A Bizottság ajánlása a polgárok és a civil társadalmi szervezetek közpolitikai döntéshozatali folyamatokban való szerepvállalásának és hatékony részvételének előmozdításáról, C(2023)8627 final, 2023.12.12.
- A Bizottság (EU) 2023/2829 ajánlása (2023. december 12.) az Unióban zajló választási folyamatok inkluzivitásáról és rezilienciájáról, valamint az európai parlamenti választások európai jellegének és hatékony lebonyolításának megerősítéséről
- A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében üléselő képviselői által elfogadott következtetések az ifjúsági szempontoknak az Európai Unió szakpolitikai döntéshozatali eljárásaiban való érvényesítéséről (C/2023/1342)

- A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a mentális egészség átfogó megközelítéséről (COM(2023) 298 final)
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/2316 határozata (2021. december 22.) az ifjúság európai évéről (2022)
- A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott következtetések a fiatalok érdemi részvételét elősegítő civil társadalmi térnek a fiatalok részére történő megőrzéséről és létrehozásáról (2021/C 501 I/04)
- A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott következtetések a fiatalok döntéshozatali folyamatokban való részvételének előmozdítása során a többszintű kormányzás megerősítéséről (2021/C 241/03)
- A Tanács (EU) 2021/1004 ajánlása (2021. június 14.) az európai gyermekgarancia létrehozásáról
- A Tanács ajánlása (2020. október 30.) az „Út a munka világába – Az ifjúsági garancia megerősítése” témájában és az ifjúsági garancia létrehozásáról szóló, 2013. április 22-i tanácsi ajánlás felváltásáról (2020/C 372/01)
- A szociális jogok európai pillére

- A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által 2014. május 20-án elfogadott állásfoglalás a fiatalok társadalmi befogadására is kiterjedő strukturált párbeszéd folyamatának áttekintéséről (2014/C 183/01)
- Az Európai Bizottság integrált gyermekvédelmi rendszerekre vonatkozó kezdeményezése
- Az Európai Parlament, a Tanács és az Európai Bizottság együttes nyilatkozata a digitális évtizedben érvényre juttatandó digitális jogokról és elvekről (2023/C 23/01)

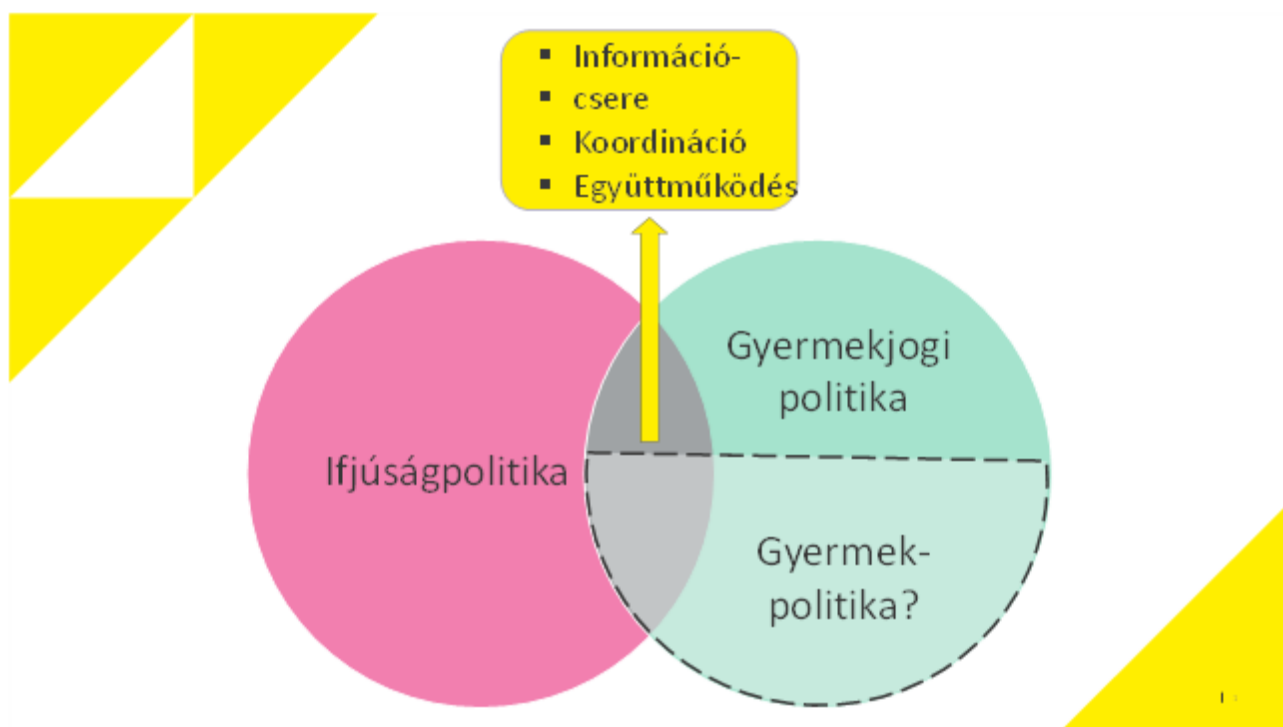
Európa Tanács

- Az Európa Tanács CM/Rec(2023)9 sz. ajánlása a nemzeti kisebbséghez tartozó fiatalok aktív politikai részvételéről
- Az Európa Tanács CM/Rec(2016)7 sz. ajánlása a fiatalok jogainak érvényesüléséről
- Az Európa Tanács CM/Rec(2012)2 sz. ajánlása a 18 év alatti gyermekek és fiatalok részvételéről

- A Gyermekjogi Bizottság általános megjegyzései
- Az ENSZ Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 75. évfordulója alkalmából kiadott ifjúsági nyilatkozat
- Az ENSZ főtitkárának iránymutató feljegyzése a gyermekek jogainak érvényesítéséről
- 3. sz. főtitkári szakpolitikai tájékoztató: *Meaningful youth engagement in policy making and decision-making processes* (A fiatalok érdemi részvétele a szakpolitikák kialakításában és a döntéshozatali folyamatokban)
- Az Emberi Jogi Tanács által 2022. október 6-án elfogadott, 51/17. sz., „*Youth and Human Rights*” („A fiatalok és az emberi jogok”) c. állásfoglalás
- Az ENSZ főtitkárának jelentése: „Közös programunk”
- 2250 sz. ENSZ BT-határozat az ifjúságról, a békéről és a biztonságról (2015)
- Az ENSZ ifjúsági stratégiája
- Az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának határozatai a fegyveres konfliktusokban érintett gyermekekre vonatkozó menetrendről, nevezetesen a következők: 1261 (1999) sz., 1314 (2000) sz., 1379 (2001) sz., 1460 (2003) sz., 1539 (2004) sz., 1612 (2005) sz., 1882 (2009) sz., 1998 (2011) sz., 2068 (2012) sz., 2143 (2014) sz., 2225 (2015) sz., 2427 (2018) sz., 2601 (2021) sz.

Dr. Dan Moxon főelőadó jelentése a gyermek- és ifjúságügygel, valamint a gyermekek jogaival kapcsolatos európai, illetve nemzetközi szakpolitikai menetrendek értékeléséről és naprakésszítételéről az Európai Unió Tanácsának belga elnöksége idején, 2024. január 21–23-án Leuvenben tartott európai szakértői szeminárium eredményeiről:

A gyermek- és ifjúságügyi, valamint a gyermekjogi politikák közötti szakpolitikai koherencia modellje

Ajánlott intézkedések

- Egy, a tagállamokon belül, valamint uniós szinten az ifjúságpolitika és a gyermekjogok területén a koordinációt, az együttműködést, valamint az információk megosztását és cseréjét elősegíteni hivatott, folyamatos mechanizmus létrehozása uniós szinten. Egy ilyen mechanizmus célja egyrészt az kellene, hogy legyen, hogy jobban lehetővé tegye a két terület közötti szakpolitikai koherenciát, másrészt pedig, hogy elősegítse a koherenciát a szinergiával jellemezhető főbb tematikus területeken.

- Az uniós ifjúságügyi koordinátor és a gyermekjogi koordinátor közötti koordinált megközelítés folytatása annak biztosítása érdekében, hogy a gyermekek jogai, a fiatalok jogai, valamint a gyermek- és ifjúságügyi szempontok uniós szinten minden releváns szakpolitikai területen beépítésre kerüljenek. Ennek részeként a két koordinátornak rendszeres jelleggel nyomon kell követnie és azonosítania kell – az uniós ifjúsági párbeszéd, az uniós gyermekrészvételi platform és más részvételi mechanizmusok keretében – a gyermekek és a fiatalok által egyaránt felvetett problémákat. Ezt követően pedig együttesen kell fellépni az ezekre adandó, ágazatokon átívelő szakpolitikai válaszok elősegítése céljából.
- Annak átgondolása, hogy miként juttathatók érvényre a gyermekek jogai és véleménye a minőségi jogalkotásra vonatkozó keret teljes potenciáljának a kiaknázásával, valamint különösen, hogy az EU új ifjúsági szempontú ellenőrzése melletti, kiegészítő vagy integrált mechanizmusként kialakítható-e egy „gyermek- és ifjúsági szempontú ellenőrzés”.
- Az áttekintő dokumentum („*The European and International Policy Agendas on Children, Youth and Children’s Rights*”, azaz „A gyermek- és ifjúságügygel, valamint a gyermekek jogaival kapcsolatos európai, illetve nemzetközi szakpolitikai menetredek”) kétévenkénti aktualizálásának folytatása, valamint az arra történő további építkezés a gyermek- és ifjúságügyi, valamint a gyermekjogi politikák közötti szakpolitikai koherencia nemzeti szintű feltérképezésével.

- A szakpolitikai koherencia konkrét lehetőségeinek módszeres elemzése és felkutatása a szinergiával jellemezhető főbb területeken belül. Ezen elemzés keretében példákat kell azonosítani a legjobb gyakorlatokra, a reprodukálható eszközökre, valamint fel kell tárni a két terület közötti esetleges közös végrehajtási és/vagy nyomonkövetési mechanizmusok lehetőségét.
- Az információcserére rendelkezésre álló meglévő platformoknak, így például az EU „Youth Wiki” eszközének jobb kihasználása azon információk feltérképezése és megosztása érdekében, amelyek a meglévő nemzeti szintű együttműködési, illetve koordinációs tevékenységekkel kapcsolatosak a gyermek- és ifjúságügyi, valamint a gyermekjogi politikák terén a tagállamokban.

Ezen ajánlások kiindulópontul szolgálnak a nagyobb fokú koherencia kialakítása céljából, és beszélgetéseket indukáltak a szakértői szeminárium során. A koherenciára irányuló menetrend előrehaladtával valószínű, hogy további konkrét intézkedések válnak majd szükségessé és kerülnek azonosításra. Az összehangolt politikai akarat és valamennyi szereplőnek, így többek között az európai intézményeknek, a tagállamoknak és a civil társadalomnak a gyermekekkel és a fiatalokkal együttműködésben történő részvétele mindennél fontosabb követelmény lesz e menetrend előrevitele szempontjából.